

Drogtester på Mini-Maria i Regionhälsan

Bakgrund och syfte

Syftet med riktlinjen är att beskriva Mini-Marias uppdrag gällande drogtester samt ge instruktioner för när och hur drogtester ska tas. Drogtest ingår i behandlingsupplägget på Mini-Maria och är en del av sjuksköterskans arbetsuppgifter.

Förutsättningar

Drogtest erbjuds unga på Mini-Maria utifrån ett motiverande syfte och är helt frivilligt. Det är behandlaren på Mini-Maria och ungdomen som tillsammans beslutar om att drogtest ska tas, det ska aldrig utföras på någon annans uppdrag. Om ungdomen avböjer ska Mini-Maria i den fortsatta behandlingskontakten försöka motivera ungdomen till provtagning. Drogtest ska aldrig vara avgörande för insats från Mini-Maria. Om ungdomen avböjer provtagning och drogtest bedöms nödvändigt utifrån omgivningens oro ska orosanmälan till Socialtjänsten övervägas.

Lokaler

Det ska finnas toalett med möjlighet till övervakning.

Utförande

Sjuksköterska på Mini-Maria ska erbjuda ett drogtest i samband med det inledande hälsosamtalet samt inför avslutningen av behandlingsinsatserna på Mini-Maria. Under behandlingstiden tas prover utifrån individuell bedömning, vid misstanke om fortsatt droganvändning. I dessa fall gör behandlaren tillsammans med ungdomen upp en plan kring vidare provtagning.

Alla prover beställs och registreras i AsynjaVisph. Där ska bevakning och påminnelser aktiveras.

Rekommenderade prover

Tabell 1 Rekommenderade prover

Salivprov	<ul style="list-style-type: none"> • Drogpaket i saliv - Labbutbud (SU) • Information och provtagningsanvisning Unilabs (MM Östra) 	Cannabis har 1-2 dygns detektionstid i saliv	Erbjuds alla vid hälsosamtalet samt inför avslut
Urinprov * – kvotvärde för cannabis	<ul style="list-style-type: none"> • U-Cannabis (scr) - Labbutbud (SU) • Provtagningsanvisning SÄS • Provtagningsanvisning NÄL • Provtagningsanvisning Unilabs 	Cannabis har minst 1 veckas detektionstid i urin	Erbjuds alla vid hälsosamtalet samt inför avslut
Multisticka urin * – spårar 12 - 20 substanser	Produktblad med instruktioner	Positivt prov måste skickas för verifiering	Tas sparsamt efter bedömning under behandlingstiden – Ej vid kartläggning
Blodprov PEth - alkoholanalys	<ul style="list-style-type: none"> • B-PEth 16:0/18:1 - Labbutbud (SU) • Provtagningsanvisning Unilabs 		Tas på ordination om ungdomen har riskkonsumtion alkohol

*Alla urinprover ska lämnas enligt rutin för övervakad provtagning, se Bilaga 1

Provsvar

Bevaka provsvar enligt rutin [Dagligt arbete och bevakning, Mini-Maria Regionhälsan \(vgregion.se\)](#).

SU-laboratoriet

- Svar via post – Samtliga svar på salivtest samt positiva svar på urinprov (cannabis)
- Svar i AsynjaVisph - Negativa svar på urinprov (cannabis) - oftast inom 2 dagar

Positiva svar skickas automatiskt för verifiering vilket innebär några dagar extra för provsvar. Ungefärlig svarstid är ca 14 dagar, om provsvaret dröjer längre så ska medarbetare kontakta laboratoriet. Alla salivprover sparas i 2 månader och kan omanalyseras vid behov. PEth-prover sparas i en vecka.

Om resultatet är svårt att tolka eller om något resultat verkar felaktigt, ring till laboratoriet. Då antecknas er fråga och så ringer en analytiker från droganalysgruppen upp med svar.

Kontaktuppgifter: 031-342 40 77

Unilabs

Samtliga provsvar erhålls i AsynaVisph.

Svarstider på salivprover är ca 1 vecka, droganalyser i urin tar 2 dagar om de är negativa (exklusive transporttid till lab). Positiva svar ska verifieras och tar då ca. 1 vecka.

PEth-svar tar 3 dagar exklusive transporttid till lab.

Vid frågor om provsvar, ring kundtjänst: 0771-40 77 40

Innehållsansvariga

Agneta Lindkvist och Lena Stenfeldt områdeschefer, Mini-Maria Regionhälsan

Innehållsgranskare

Jannike Norström, medicinsk rådgivare, Mini-Maria Regionhälsan

Bilaga 1

Rutiner för övervakad provtagning

Urinprovtagning bör alltid ske under övervakning och i anpassade lokaler. Rutiner ska finnas för att säkerställa provlämnarens identitet och att provkärl ej kan förväxlas. Rutinerna ska också minimera risk för manipulering.

Att tänka på vid urinprovtagning:

- Inte tillåta medhavda väskor
- Tömma fickor
- Ta bort plåster/bandage
- Tvätta händerna
- Ha övervakningsspegel
- Inte ha tvål/rengöringsmedel på toaletten
- Ha tejpade kranar på handfatet och blå färglösning i toalettstolen samt vattenbehållaren

Förebygg försök till manipulering genom att kontrollera:

- Urinmängd (minst 50 ml rekommenderas)
- Urintemperatur (33 - 38°C inom 4 minuter). Använd med fördel engångs temperaturremsa som klistras på provtagningskärlet.
- Färg, lukt och utseende

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje verkställighet

Gäller för: RH Mini-Maria

Innehållsansvar: Erika Kaspersson, (erika36),
Verksamhetsutvecklare

Godkänd av: Agneta Lindkvist, (agnjo28), Områdeschef, Lena
Stenfeldt, (lenst48), Områdeschef

Dokument-ID: RHS10714-711104153-18

Version: 4.0

Giltig från: 2025-10-10

Giltig till: 2027-10-10